

ÖRNEK 1:

Toplamları 77 olan iki sayıdan birinin 3 katı, öbürünün 4 katına eşittir.

Bu sayılardan küçük olanı kaçtır?

- A) 33   B) 30   C) 27
D) 24   E) 22

(ÖSS - 1999)

ÇÖZÜM 1:

Toplamları 77 olan iki sayıdan biri x ise diğeri (77 - x) dir.

Verilen ifadeyi matematiksel yazarsak

$$3x = 4(77 - x) \text{ olur.}$$

Kurulan denklemin çözümünden

$$3x = 308 - 4x$$

$$7x = 308$$

$$x = 44 \text{ elde edilir.}$$

Bu sayıların küçük olanı 77 - x olacağından

$$77 - 44 = 33 \text{ istenen sonuçtur.}$$

Yanıt: A

ÖRNEK 2:

Kareleri farkı 6 olan a ve b sayılarının her birinden 2 çıkarılırsa, yeni sayıların kareleri farkı 18 olacaktır.

Buna göre a + b toplamı kaçtır?

- A) -6   B) -3   C) -2
D) 3   E) 6

(ÖSS- 1999)

ÇÖZÜM 2:

Verilen ifadeyi işleme dönüştürsek;

$$a^2 - b^2 = 6 \text{ ve}$$

$$(a - 2)^2 - (b - 2)^2 = 18 \text{ elde edilir.}$$

İşlemini açarsak;

$$a^2 - 4a + \cancel{4} - b^2 + 4b - \cancel{4} = 18$$

$$6 - 4(a - b) = 18$$

$$6 - 18 = 4(a - b)$$

$$-12 = 4(a - b) \text{ bulunur.}$$

$$a^2 - b^2 = 6 \text{ ifadesi iki kare farkından}$$

$$(a - b)(a + b) = 6 \text{ dir.}$$

$$-3.(a + b) = 6$$

$$(a + b) = -2 \text{ elde edilir.}$$

Yanıt: C

ÖRNEK 3:

$$a \neq b$$

$$2a + \frac{3}{a} = 2b + \frac{3}{b} \text{ olduğuna göre}$$

a . b çarpımı kaçtır?

A) 1

B) 2

C) $\frac{1}{2}$

D) $\frac{3}{2}$

E) $\frac{5}{2}$

(ÖSS - 1999)

ÇÖZÜM 3:

Verilen eşitlik

$$2a - 2b = \frac{3}{b} - \frac{3}{a} \text{ şeklinde yazılıp}$$

düzenlenirse

$$2(a - b) = \frac{3a - 3b}{ab}$$

$a \neq b$ olduğundan $a - b$ ile sadeleştirme yaparsak;

$$2(\cancel{a - b}) = \frac{3(\cancel{a - b})}{ab} \Rightarrow 2ab = 3$$

$$ab = \frac{3}{2} \text{ bulunur.}$$

Yanıt: D

ÖRNEK 4:

Su dolu bir sürahinin ağırlığı a gramdır. Suyun

$\frac{1}{3}$ ü boşaltılınca, sürahinin ağırlığı b gram olacaktır.

Buna göre, boş sürahinin ağırlığı kaç gramdır?

A) $a - 2b$

B) $2a - b$

C) $2b - a$

D) $3b - 2a$

D) $3b - a$

(ÖSS - 2000)

ÇÖZÜM 4:

Sürahinin alabileceği tüm su miktarı : $3x$

Sürahinin boş ağırlığı : y olsun.

$$\text{Suyun } \frac{1}{3} \text{ ü boşaltılırsa } 3x \cdot \frac{1}{3} = x$$

$$3x - x = 2x \text{ su kalır.}$$

$$\begin{array}{l} -2/ \quad 3x + y = a \\ 3/ \quad 2x + y = b \end{array}$$

$$\begin{array}{r} -2x + y = b \\ -6x - 2y = -2a \end{array}$$

$$-6x - 2y = -2a$$

$$6x + 3y = 3b$$

$$y = 3b - 2a$$

olur.

Yanıt : D

ÖRNEK 5:

Bir kabın ağırlığı boşken a gram, $\frac{1}{5}$ i su ile doluyken b gramdır.

Bu kabın tamamı su ile doluyken ağırlığı kaç gramdır?

- A) $5b - 4a$ B) $5b - a$ C) $4a - b$
D) $5a + b$ E) $4a + 5b$
(ÖSS - 2001)

ÇÖZÜM 5:

Kabın boş ağırlığı: a

Kabın alabileceği suya: $5x$ dersek

$\frac{1}{5}$ i dolu iken

$x + a = b$ olur.

x 'i çekip $x = b - a$ yı

Tamamı dolu iken yani $5x + a$ da

yerine yazarsak; $5(b - a) + a = 5b - 4a$

elde edilir.

Yanıt: A

ÖRNEK 6:

Bir satıcıdaki kırmızı topların her biri k TL'ye, mavi topların her biri m TL'ye, siyah topların her biri s TL'ye satılmaktadır. 4 kırmızı ve 2 mavi topa ödenen toplam para 5 siyah topa ödenen paraya eşit; 2 siyah ve 2 mavi topa ödenen para 3 kırmızı topa ödenen paraya eşittir.

Buna göre, 1 kırmızı ve 4 mavi topa ödenen toplam para kaç siyah topa ödenen paraya eşittir?

- A) 2   B) 3   C) 4
D) 6   E) 8
(ÖSS - 2001)

ÇÖZÜM 6:

$$4k + 2m = 5s$$

$$2s + 2m = 3k$$

denklemleri ile verilen k , m ve s için $k + 4m = ?$

$$\begin{array}{r} 4k + 2m = 5s \\ + \quad -3k + 2m = -2s \\ \hline k + 4m = 3s \end{array}$$

O halde 3 siyah topa ödenen paraya eşittir.

Yanıt: B

ÖRNEK 7:

$x > 0$, $y > 0$ olmak üzere

$$\frac{x+y}{13} = \frac{x-y}{5} \text{ ve } x^2 - y^2 = 260 \text{ ise}$$

x kaçtır?

- A) 10   B) 12   C) 14
D) 16   E) 18

(Kavram Dershaneleri Sorusu)

ÇÖZÜM 7:

$$\frac{x+y}{13} = \frac{x-y}{5} = k$$

↓

orantı sabiti

$$x + y = 13k \quad x - y = 5k \text{ olur.}$$

$$x^2 - y^2 = (x - y) \cdot (x + y)$$

$$260 = 5k \cdot 13k$$

$$260 = 65k^2$$

$$4 = k^2$$

$$\pm 2 = k \text{ ve } x > 0 \text{ olduğundan}$$

$$x = 9k = 9 \cdot 2 = 18 \text{ bulunur.}$$

Yanıt: E

ÖRNEK 8:

$$\frac{1}{2} + a = \frac{3}{4} + b \text{ ve } a + b = \frac{3}{4}$$

olduğuna göre a kaçtır?

- A) $-\frac{1}{2}$ B) $\frac{1}{2}$ C) 1
D) 2   E) 4

(Kavram Dershaneleri Sorusu)

ÇÖZÜM 8:

$$\frac{1}{2} + a = \frac{3}{4} + b \text{ ve}$$

$$a - b = \frac{3}{4} - \frac{1}{2}$$

(1) (2)

$$a - b = \frac{1}{4} \text{ bulunur.}$$

$$+ \quad a + b = \frac{3}{4}$$

$$2a = 1$$

$$a = \frac{1}{2}$$

Yanıt: B

ÖRNEK 9:

3 defter, 2 kalem, 5 silgiye 4.300.000 lira ödeyen bir kişi eğer 2 defter, 3 kalem alsaydı, 3.200.000 lira ödeyecekti.

Buna göre bu kişi 1 defter, 1 kalem ve 1 silgiye kaç lira öder?

- A) 1.200.000   B) 1.400.000
C) 1.500.000   D) 1.600.000
E) 1.800.000

(Kavram Dershaneleri Sorusu)

ÇÖZÜM 9:

1 defter d lira

1 kalem k lira

1 silgi s lira olursa;

$$3d + 2k + 5s = 4.300.000$$

$$2d + 3k = 3.200.000$$

Eşitlikleri taraf - tarafa toplanıp

5'e bölünürse,

$$1d + 1k + 1s = 1.500.000 \text{ bulunur.}$$

Yanıt: C

ÖRNEK 10:

Farkları 12 olan iki sayıdan büyüğünün iki katı ile küçüğünün 3 katı toplandığında değeri 34 oluyor.

Büyük sayının küçük sayıya oranı kaçtır?

- A) 8   B) 7   C) 6
D) 5   E) 4

(Kavram Dershaneleri Sorusu)

ÇÖZÜM 10:

Verilen ifadeyi matematiksel yazarsak;

$$3/x - y = 12$$

$$2x + 3y = 34$$

$$3x - 3y = 36$$

$$2x + 3y = 34$$

$$5x = 70$$

$$x = 14 \text{ ve } y = 2 \text{ bulunur.}$$

$$\frac{x}{y} = \frac{14}{2} = 7$$

Yanıt: B

ÖRNEK 11:

Su dolu bir kabın ağırlığı a gramdır. Suyun $\frac{2}{5}$ i boşaltıldığında ağırlığı b gram oluyor.

Kabın boş ağırlığı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) $\frac{5b - 3a}{2}$ B) $\frac{3b - 2a}{2}$ C) $\frac{2b - a}{2}$
 D) $a - b$ E) $\frac{2ab - b}{3}$

(Kavram Dershaneleri Sorusu)

ÇÖZÜM 11:

Boş kabın ağırlığı: x

Kabın alacağı su miktarı: 5y olsun

Su dolu iken; $-3/ x + 5y = a$

$\frac{2}{5}$ i boşaltılırsa; $5/ x + 3y = b$

$$-2x - 15y = -3b$$

$$5x + 15y = 5b$$

$$2x = 5b - 3a$$

$$x = \frac{5b - 3a}{2}$$

Yanıt: A

ÖRNEK 12:

Bir şişe süt $\frac{5}{8}$ i dolu iken 240 gram, $\frac{3}{8}$ i dolu iken 180 gram gelmektedir.

Buna göre boş şişenin ağırlığı kaç gramdır?

- A) 90   B) 80   C) 75
 D) 70   E) 60

(Kavram Dershaneleri Sorusu)

ÇÖZÜM 12 :

Sütün tümüne 8x, boş şişenin ağırlığına y dersek;

$$5x + y = 240$$

$$3x + y = 180 \text{ denklemleri elde edilir.}$$

$$\text{Taraf tarafa çıkarırsak } 2x = 60$$

$$x = 30 \text{ olur.}$$

İkinci denklemde yerine yazarsak

$$3 \cdot 30 + y = 180 \text{ den}$$

$$y = 90 \text{ bulunur.}$$

Yanıt: A

ÖRNEK 13:

Toplamları 112 olan iki sayıdan birinin $\frac{3}{5}$ i diğerinin $\frac{1}{3}$ üne eşittir. Bu sayılardan küçüğü kaçtır?

- A) 20   B) 30   C) 40
D) 50   E) 60

(Kavram Dershaneleri Sorusu)

ÇÖZÜM 13:

Toplamları 112 olan iki sayı x ve y olsun.

$$x + y = 112$$

$$x \cdot \frac{3}{5} = y \cdot \frac{1}{3} \quad \text{orantısından}$$

içler, dışlar çarpımı yapılırsa;

$$5y = 9x \quad y = 9k \quad \text{ve} \quad x = 5k$$

$$9k + 5k = 112$$

$$14k = 112$$

$$k = 8 \quad \text{bulunur.}$$

$$x = 5k = 40 \quad \text{küçük olan sayıdır.}$$

Yanıt: C

ÖRNEK 14:

$$\frac{3x - y - 20}{y - x} = 0, \quad x^2 - y^2 = 0 \quad \text{ise}$$

y kaçtır?

- A) -10   B) -5   C) 0
D) 5   E) 10

(Kavram Dershaneleri Sorusu)

ÇÖZÜM 14 :

$$\frac{3x - y - 20}{y - x} = 0 \quad \text{eşitliğinde içler dışlar yapılırsa}$$

$$3x - y - 20 = 0 \quad \text{bulunur.}$$

$$x^2 - y^2 = 0 \quad \text{ifadesi iki kare farkından açılır}$$

$$(x - y)(x + y) = 0 \quad \text{ve her çarpan sıfıra eşitlenirse}$$

$$x - y = 0 \quad \text{veya} \quad x + y = 0 \quad \text{olur.}$$

$$x - y = 0 \quad \text{paydayı sıfır yapacağından}$$

$$x + y = 0 \quad \text{olmalıdır.}$$

$$\text{Buradan } x \text{ çekilirse } x = -y \text{ olur ve}$$

$$3x - y - 20 = 0 \quad \text{'da yerine yazılırsa}$$

$$-3y - y - 20 = 0$$

$$y = -5 \quad \text{bulunur.}$$

Yanıt: B

ÖRNEK 15:

$$a \cdot b - 2 = 3b$$

$$a + \frac{3}{b} = 2 \quad \text{olduğuna göre}$$

b kaçtır?

- A) -5   B) -4   C) 3
D) 4   E) 5

(Kavram Dersaneleri Sorusu)

ÇÖZÜM 15:

$$ab - 2 = 3b \Rightarrow ab = 3b + 2 \text{ dir.}$$

$$a + \frac{3}{b} = 2 \Rightarrow \frac{ab + 3}{b} = \frac{2}{1}$$

$$ab + 3 = 2b \text{ de } ab \text{ yerine}$$

$$3b + 2 \text{ yazılırsa}$$

$$3b + 2 + 3 = 2b$$

$$b = -5 \text{ bulunur.}$$

Yanıt: A

ÖRNEK 16:

$$x, y \in \mathbb{R} \text{ için}$$

$$(2x - 8)^2 + (3y + 18)^2 = 0 \text{ ise}$$

(x + y) toplamı kaçtır?

- A) -3   B) -2   C) -1
D) 1   E) 2

(Kavram Dersaneleri Sorusu)

ÇÖZÜM 16:

Çift kuvvet daima ≥ 0 olacağından

$$a^2 + b^2 = 0 \text{ şeklindeki ifadelerin tek çözümü}$$

$a = 0$ ve $b = 0$ olmasıdır. O halde;

$$2x - 8 = 0 \text{ ve } 3y + 18 = 0 \text{ eşitliklerinden}$$

$$x = 4, \quad y = -6 \text{ bulunur.}$$

$$x + y \text{ toplamı } 4 - 6 = -2 \text{ elde edilir.}$$

Yanıt: B

ÖRNEK 17:

$$x^2 + \frac{x}{x-5} = 25 + \frac{x}{x-5}$$

denkleminin çözüm kümesi nedir?

- A) $\{-5, 5\}$ B) $\{-5\}$ C) $\{5\}$
 D) $\emptyset$ E) $\mathbb{R}$

(Kavram Dersaneleri Sorusu)

ÇÖZÜM 17 :

Verilen eşitlikte $\frac{x}{x-5}$ 'ler birbirini götürceğinden

$$x^2 = 25 \text{ elde edilir.}$$

Buradan $x = -5$ ve $x = +5$ değerleri bulunur.

Ancak rasyonel ifadelerde paydayı sıfır yapan değer kesiri tanımsız yapacağından çözüm kümesine alınmaz.

$x - 5$ olan paydamızı $x = 5$ sıfır yapacağından $x = -5$ olmalıdır.

Yanıt: B